

Mod nye mål?

Universitetsavisen, 6. oktober 2016

Af: rektor Ralf Hemmingsen, prorektor for forskning og innovation Thomas Bjørnholm og prorektor for uddannelse Lykke Friis

"En fuldtræffer i valg af studiested". "Studiebetingelser på første klasse". "Studier på engelsk og med høj livskvalitet: København er stedet". Danske universiteter og særligt KU fik flotte anmeldelser for nylig i en af Tysklands tungeste aviser, Frankfurter Allgemeine Zeitung, der var på visit hos en tysk studerende fra jordbrugsøkonomi på SCIENCE. KU tiltrækker også dygtige forskere fra udlandet og er 5. bedst i Europa til at tiltrække midler fra de europæiske forskningsprogrammer. Alt sammen vidnesbyrd om, at KU er godt på vej til at få et rigtigt godt internationalt renommé.

Men økonomisk usikkerhed kan svække KU's internationale omdømme. Derfor er det bekymrende, at regeringen har fremlagt en 2025-plan, med tilnavnet "helhedsplan", helt uden at nævne "universitet" som selvstændigt ord. Det er bemærkelsesværdigt, at universiteterne tilsyneladende er fraværende i den toneangivende politiske tænkning og ikke opfattes som en del af løsningen på Danmarks udfordringer. Det er ellers ikke længe siden, at universiteterne var en investering i fremtiden i en globaliseret verden. En globalisering som os bekendt ikke er aflyst. Planen foreslår dog en "kompetencepulje" på 1 mia. kr. om året, men det er uklart, hvor mange af pengene, som skal gå til universiteterne.

Tydeligst i 2025-planen er SU-reformen, som er et fordelingspolitisk spørgsmål om hvordan velfærdsstaten er indrettet. Men den kan også få betydning for universitetet. På den ene side skal de studerende leve op til fremdriftsreformen, hvor der vanker en bøde til KU frem mod 2020, hvis ikke de bliver hurtigere færdige. På den anden side tilskynder SU-reformen de studerende til at tage mere arbejde ved siden af studierne, og det er et godt spørgsmål, om det vil forlænge studietiden. Hvis bøden fastholdes efter 2020 kan universitetet ende i en ond cirkel, hvor uddannelseskvaliteten falder i takt med, at de studerende bruger færre timer under læselampen.

Mindst ligeså afgørende er det, at grønthøsteren kører videre og skærer 2 procent af bevillingerne til uddannelse hvert år frem mod 2020. Vi kvitterer dog for, at regeringen vil forlænge løftet i taxameteret til humaniora og samfundsvidenskab, som vi håber bliver opretholdt de facto i den nye bevillingsreform.

Da statsministeren præsenterede sin 2025-plan i festsalen på Frue Plads, havde han det lange lys på. Den gælder ikke næste valg, men næste generation. Det lyder fornuftigt. Men hvis ambitionen også er at præstere banebrydende forskning og fremragende uddannelse er tiden inde til igen at sætte universiteterne højt på dagsordenen og sikre stabile rammer, der tilgodeser forskningens langsigtede natur.

Statsministeren kan med fordel skele til et forslag fra Dansk Industri, Landbrug & Fødevarer og Dansk Erhverv. For nogle uger siden opfordrede de regeringen til at genoplive tidligere statsminister Anders Fogh Rasmussens storstilede satsning på viden i en "Globaliseringsstrategi 2.0" med en "ambitiøs målsætning for investering af den offentlige forskning". En sådan satsning er også en forudsætning for, at vi kan få fuldt udbytte af de betydelige midler, som i disse år stilles til rådighed af private fonde. Det kræver stabil offentlig finansiering, der kan matche store projektbevillinger fra private fonde, hvis danske universiteter ikke skal ende som forskerhoteller.